

Redaktionen har ordet

Detta nummer av Utbildning & Lärande är det tredje av sammanlagt fyra under 2023. Liksom årets första nummer samlas här artiklar som tidigare publicerats löpande. Nummer två och fyra var temanummer med inbjudna gästredaktörer. Redaktionen har, tillsammans med våra engagerade gästredaktörer, hållit ett högt tempo och prioriterat tidskriftens arbete. Prioriteringen har sin grund i att vi ser det som viktigt att ny, utbildningsvetenskaplig forskning kan publiceras på svenska och nordiska språk. Utbildning & Lärande är en öppet tillgänglig tidskrift som utan kostnad eller krav på inloggning via lärosäten, kan nås av alla som vill ta del av för skola, förskola och högre utbildning viktig forskning. Vi är stolta över att vårt lärosäte, Högskolan Dalarna, finansierar och stödjer arbetet med tidskriften. Det blir särskilt påtagligt i tider då andra tidskrifter med liknande ambitioner möter utmaningar i samband med indragna stöd till nationellt orienterade tidskrifter.

I detta nummer samlas fyra vetenskapliga, refereegranskade artiklar och en essä som redaktionsgranskats. Först ut är Katina Thelin och Sandra Lunds artikel ”Rektorers rörlighet i Sverige: En kunskapsöversikt”. I artikeln kartläggs och beskrivs det kunskapsläge som säger att rektorer ofta byter arbetsplats i Sverige. Översikten omfattar litteratur som publicerats av forskare och svenska myndigheter under det senaste decenniet. I översikten konstateras att det finns en del kunskap om orsaker till rektorers rörlighet, medan kunskapen om dess konsekvenser för skolpraktiken är bekymmersamt låg.

Mimmi Norgren Hanssons artikel ”Den partiska omsorgen i elevrelationer” tar oss in i klassrummets dynamik där omsorg träder fram i elevers inbördes kamratrelationer. Syftet är att bidra till förståelse för samspel i klassrummet. Artikeln lämnar, jämte de empiriska resultaten, också ett bidrag till frågan om hur en moralfilosofisk debatt om partiskhet kan vara relevant för skolan.

Ove Olsen Sæle, Bjørg Oddrun Hallås och Gunn Helene Engelsrud tar oss vidare i relationella terrängar i artikeln ”Kroppsovingsläreres credo - deras reflektioner i lys av van Manens begrep om pedagogisk takt”. Här undersöks hur erfarna lärare inom idrott och hälsa, som genomgår en nationellt initierad fortbildningsinsats, skriver fram sitt pedagogiska credo. Texter från 12 informanter har tolkats i ljuset av van Manens begrepp pedagogiska takt.

Lärares möjligheter att utvecklas vidare i sin profession utvecklas vidare i Josefina Eliaso Magnusson och Per Nordéns artikel ”Uppdrag forskningscirkel: Ett ULF-projekt på landsbygden”. I artikeln presenteras en studie av såväl lärare som forskares erfarenheter av att delta i forskningscirkel och vilka kvalitéer som kan uppnås i denna typ av möten. Här finns potential till stärkt autonomi och emancipation.

Från lärares autonomi som professionella riktar vi blicken mot de samtida villkor under vilka lärare verkar. Sist ut i detta nummer finner vi Marit Nybelius problematiserande essä ”Medie- och informationskunnighet är mer än bara källkritik och tekniskt kunnande. Vilka behov är det som

behöver mötas och hur?”. I texten problematiseras källkritik i framför allt digitala medier i skolan. Två rapporter belyses: en från Skolinspektionen om undervisning i källkritik i samhällskunskapsämnet och en rapport från Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD) där det framkommer att 15-åringarna har svårt att skilja mellan fakta och åsikter i de digitala medierna. Rapporterna relateras sedan till tidigare forskning om källkritisk undervisning i samhällskunskapsämnet och den medialiseringsprocess som pågår i samhället.

Vi önskar er alla inspirerande läsning!

SARA IRISDOTTER ALDENMYR

Professor i pedagogiskt arbete

Huvudredaktör

Vol 17, nr 3 2023

Redaktionen har ordet

Sara Irisdotter Aldenmyr

Rektorers rörlighet i Sverige: En kunskapsöversikt

Katina Thelin & Sandra Lund

Den partiska omsorgen i elevrelationer

Mimmi Norgren Hansson

Kroppsovingslärares credo

- deras refleksjoner i lys av van Manens begrep om pedagogisk takt

Ove Olsen Sæle, Bjørg Oddrun Hallås & Gunn Helene Engelsrud

Uppdrag forskningscirkel: Ett ULF-projekt på landsbygden

Josefina Eliaso Magnusson & Per Nordén

Medie- och informationskunnighet är mer än bara källkritik och tekniskt kunnande. Vilka behov är det som behöver mötas och hur?

Marit Nybelius